

365 DIES

PERSONA A PERSONA

INVESTIGACIÓ I BEQUES I INNOVACIÓ

1a. entitat filantròpica en investigació a Espanya i Portugal

La Fundació "la Caixa" impulsa la formació d'excel·lència, la recerca i el coneixement, així com la translació dels avenços científics a la societat, en el seu compromís amb el benestar de les persones, el progrés social i la capacitat d'imaginar un futur millor.

EN CLAU DE QUATRE

1

El suport al talent investigador i a la formació d'excel·lència a través del programa de beques de la Fundació "la Caixa"

2

El suport a centres de referència i a projectes de recerca a través de convocatòries

3

La transmissió de resultats de la recerca del laboratori a la societat mitjançant CaixaImpulse

4

El debat públic generat des de l'Observatori Social de "la Caixa" i el Palau Macaya

BEQUES

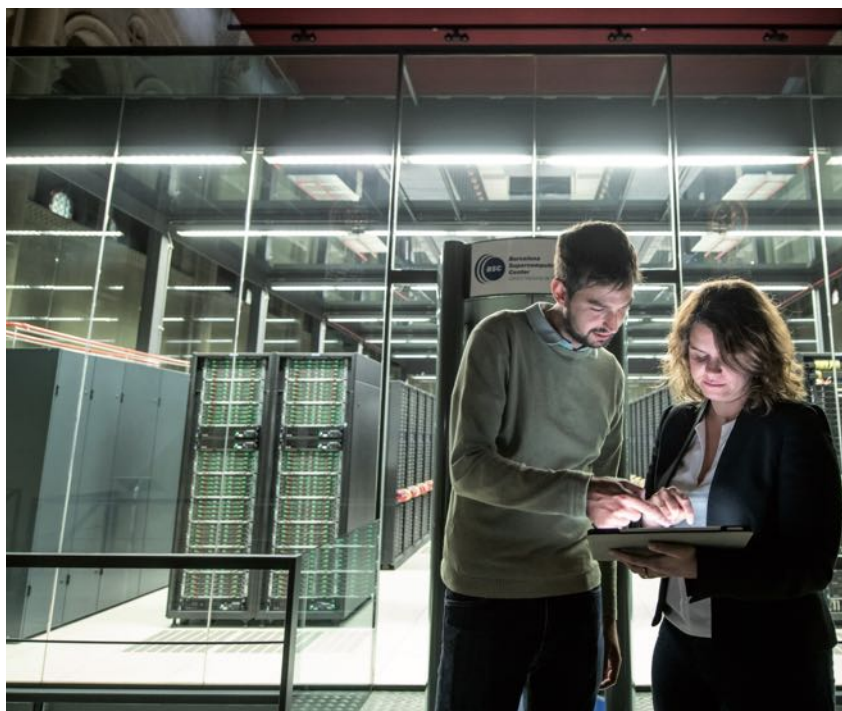
La Fundació "la Caixa" impulsa el talent investigador

El 2019, els programes de beques de doctorat i postdoctorat de la Fundació "la Caixa" s'han obert també a Portugal.

En aquest sentit, tant les beques de doctorat com les de postdoctorat es convoquen en dues modalitats: *Incoming* i *Retaining*. La modalitat *Incoming* està dirigida a atreure talent als centres de recerca espanyols i lusitans amb acreditació d'excel·lència, en les àrees de les ciències de la vida i de la salut, tecnologia, física, enginyeria i matemàtiques; mentre que la modalitat *Retaining* té com a objectiu retenir els millors investigadors de totes les disciplines que vulguin realitzar la seva recerca en qualsevol universitat o centre de recerca espanyol o portuguès. En tots els casos, es tracta de beques de tres anys de durada.

Com més recerca, més progrés social. Des del 1982, la Fundació "la Caixa" ofereix beques per cursar estudis de postgrau a l'estranger i per realitzar doctorats i postdoctorats a Espanya i, com a novetat d'aquest 2019, també a Portugal.

Enguany, a més, el programa de beques de postdoctorat Júnior Leader ha obtingut finançament de la Comissió Europea a través del programa MSCA-COFUND de l'Horitzó 2020 per a les convocatòries de beques del 2020 i 2021. L'import d'aquesta ajuda ha estat de 5,7 M€. L'objectiu d'aquest programa, així com el de les beques de doctorat, és atreure i retenir talent investigador a Espanya i Portugal.

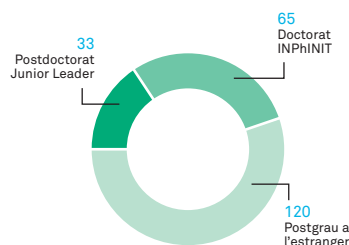

➔ BEQUES (2019)

INVERSIÓ
28,4 M€

DISTRIBUCIÓ DE LES BEQUES

218
BEQUES

La Fundació "la Caixa" aposta des del 1982 per la formació d'excel·lència i el talent investigador

Finalment, no podem deixar de referir-nos al programa amb més tradició de tots: les beques de postgrau a l'estranger. Aquest programa permet als estudiants espanyols més excel·lents accedir a les millors universitats d'Europa, Amèrica del Nord (els EUA i el Canadà) i la zona d'Àsia-Pacífic (Austràlia, la Xina, Singapur, el Japó, l'Índia i Corea del Sud). Aquestes beques tenen una durada màxima de dos anys. —

L'objectiu dels programes de beques és atreure i retenir talent investigador a Espanya i Portugal.

Orientar, formar, connectar

Amb l'objectiu de potenciar el desenvolupament professional i millorar les oportunitats de carrera dels investigadors, les beques de doctorat i postdoctorat a Espanya i Portugal inclouen tallers de transferència tecnològica, desenvolupament professional i habilitats transversals. Aquestes sessions estan impartides per empreses líders en aquests camps. Aquesta formació, alhora, es complementa amb activitats de *networking* per fomentar la col·laboració entre els becaris de la Fundació "la Caixa".

Conveni amb MicroBank

El programa de beques de la Fundació "la Caixa" té un conveni de col·laboració amb MicroBank amb l'objectiu de generar més oportunitats per als estudiants amb talent. D'aquesta manera, s'ofereix als candidats que opten a una beca de postgrau a l'estranger i que han estat qualificats d'excel·lents, però que no han quedat finalistes en el procés de selecció, la possibilitat d'obtenir un préstec amb condicions molt avançades per finançar els seus estudis de postgrau.

En primera persona

Pedro Sousa-Victor
Beca de postdoctorat Junior Leader

Està investigant si es poden rejuvenir òrgans envellits amb cèl·lules mare.
Institut de Medicina Molecular (IMM) João Llop Antunes, Universidade de Lisboa (Lisboa, Portugal).

Queralt Serra
Beca de doctorat INPhINIT

Està duent a terme una recerca sobre el càncer de fetge.

VHIR - Vall d'Hebron Institut de Recerca (Barcelona, Espanya).

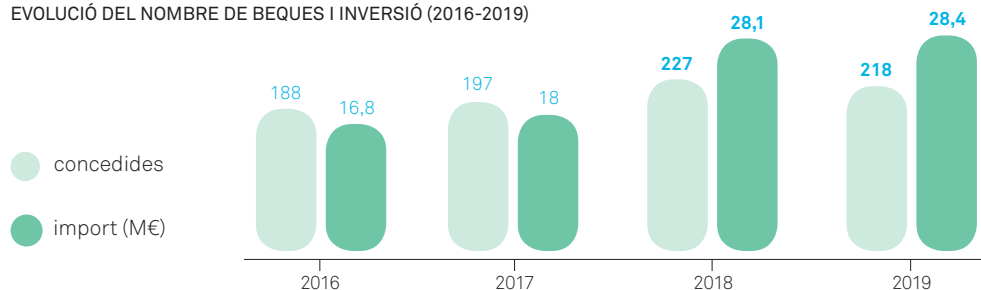

Nerea Heras
Beca de postgrau a l'estranger

Està cursant un màster en International Migration & Public Policy.

London School of Economics and Political Science (Londres, el Regne Unit).

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE BEQUES I INVERSIÓ (2016-2019)

INVESTIGACIÓ

Aposta capdavantera en recerca en salut i biomedicina

La Fundació "la Caixa" dona suport al progrés científic i l'excel·lència en la recerca com a elements clau per trobar solucions als principals reptes de la salut.

El 2019, s'han seleccionat 25 iniciatives d'excel·lència científica en la Convocatòria d'Ajudes per a la Recerca en Salut.

En la Convocatòria d'Ajudes per a la Recerca en Salut, s'han seleccionat aquest any 23 iniciatives d'excel·lència científica i amb gran valor potencial i impacte social. L'objectiu d'aquesta convocatòria, que és oberta i competitiva, és impulsar projectes d'excel·lència en la lluita contra les malalties de més impacte en el món. És per aquesta raó que la convocatòria ofereix ajudes en 5 àrees temàtiques: malalties cardiovasculars i malalties metabòliques associades; neurociències; malalties infeccioses; oncologia, i tecnologies facilitadores vinculades a algun dels àmbits anteriors. Aquest últim apartat és, precisament, una novetat que ha incorporat la convocatòria enguany. En total, la Fundació "la Caixa" ha destinat a aquesta convocatòria més de 15 M€.

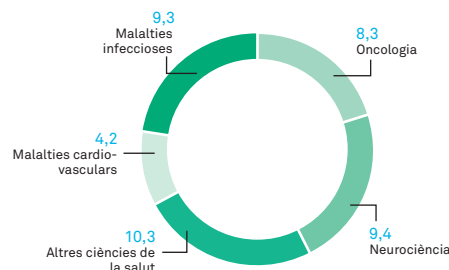
Finalment, cal destacar que aquest 2019 la Fundació "la Caixa" ha consolidat la col·laboració amb la Fundação para a Ciència e a Tecnologia de Portugal, així com la Fundació Luzón. Les dues institucions han aportat, enguany, més d'1 M€ per ajudar a finançar tres dels 23 projectes seleccionats.

La Fundació "la Caixa" consolida la col·laboració amb la Fundação para a Ciència e a Tecnologia de Portugal

INVESTIGACIÓ I INNOVACIÓ (2019)

INVERSIÓ TOTAL
41,5M€

DISTRIBUCIÓ DE LA INVERSIÓ (EN M€)

Aliances estratègiques

A més dels diferents programes que es desenvolupen per impulsar la investigació, la Fundació "la Caixa" manté aliances estratègiques amb centres de recerca de referència que lideren la recerca en el seu camp. Es tracta del **Barcelona Beta Brain Research Center**, especialitzat en la recerca sobre l'Alzheimer; l'**IrsiCaixa**, centre de referència en recerca sobre el VIH i altres malalties infeccioses; l'**IsGlobal**, especialitzat en les recerques vinculades a la salut pública i a les malalties infeccioses com la malària, i el **Vall d'Hebron Institut d'Oncologia (VHIO)**, un dels centres de referència en recerca i desenvolupament de tractaments nous contra el càncer.

En primera persona

MALALTIES OBLIDADES Ajuda Health Research 2019

L'estudi dels mecanismes que subjauen en les malformacions vasculars per trobar noves teràpies. **Mariona Graupera**, Institut de Recerca Biomèdica de Bellvitge (IDIBELL), Barcelona, Espanya.

IMMUNOTERÀPIA UNIVERSAL Ajuda Health Research 2019

La generació d'una immunoteràpia universal per combatre el càncer. **Bruno Silva-Santos**, Institut de Medicina Molecular (IMM), Lisboa, Portugal.

CÀNCER DE PÀNCREES Ajuda Health Research 2019

La curació i la prevenció de la reaparició del càncer de pàncrees. **María J. Vicent**, Centre de Recerca Príncep Felip (CIPF), València, Espanya.

Support a institucions de referència

Aliança estratègica amb l'Hospital Clínic de Barcelona. Fruit del conveni marc signat el 2019, la Fundació "la Caixa" destinarà una ajuda de 6 M€ per crear la Unitat de Recerca en Immunoteràpia del Càncer Clínic-"la Caixa", entre altres accions, fins al 2022.

Immunoteràpia contra el càncer. Gràcies al suport de la Fundació "la Caixa", l'Hospital de Sant Pau de Barcelona ha presentat enguany un assaig clínic únic d'immunoteràpia per al càncer limfàtic.

Projecte pioner en endoscòpia. Gràcies a una aportació de la Fundació "la Caixa" de més de 4 M€ fins al 2022, l'Hospital Vall d'Hebron ha ad-

quirit el primer robot radiològic del món que s'utilitza en un servei d'endoscòpia. Aquesta ajuda també permetrà ampliar el Servei d'Endoscòpia Digestiva Vall d'Hebron-Wider Barcelona. Això significarà atendre 1.200 pacients més a l'any.

Migrain Adaptive Brain Center. De la mà de la Fundació "la Caixa", l'Hospital Vall d'Hebron ha inaugurat enguany el Migrain Adaptive Brain Center, pioner en recerca i tractament de la migranya. El centre està liderat per la doctora Patricia Pozo-Rosich, que ja el 2003 va obtenir una beca de la Fundació "la Caixa" per investigar aquesta patologia als Estats Units.

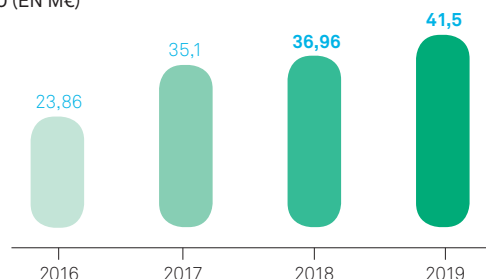
Exoesquelet per a la Fundació Dacer de Madrid. Aquest 2019, la Fundació "la Caixa" ha signat un acord de col·laboració amb la Fundació DACER de Madrid. Així, aquesta última ha pogut adquirir un exoesquelet per a la rehabilitació de pacients amb dany cerebral adquirit.

Isidre Fainé, president de la Fundació Bancària "la Caixa", i el director de l'Hospital Clínic, el doctor Josep Maria Campistol, en la signatura del conveni marc.

SUPORT A CENTRES D'INVESTIGACIÓ (2019)

265
INVESTIGADORS
CONTRACTATS

EVOLUCIÓ DE LA INVERSIÓ (EN M€)

INNOVACIÓ

Del laboratori al disseny de productes en pro de la salut

Des de la seva posada en marxa, el Programa CaixaImpulse ha promogut 102 iniciatives, de les quals 32 s'han convertit en 'spin-offs', que han aportat solucions en benefici de la salut de les persones.

El programa CaixaImpulse transforma el coneixement científic que sorgeix al laboratori en productes de valor per a la societat.

Amb el nom de Consolidate, CaixaImpulse ha llançat aquest 2019 una segona modalitat de convocatòries. Aquestes noves ajudes estan dirigides a projectes d'innovació biomèdica en fases madures de desenvolupament, mentre que les Validate —que van néixer el 2015— s'atorguen a projectes incipients que encara necessiten definir el pla de valorització.

Si bé les dues modalitats estan dirigides a institucions biomèdiques, en el cas de la segona (Consolidate) també s'accepten projectes incorporats en *spin-offs*, sempre que estiguin liderats per hospitals, universitats o centres de recerca sense ànim de lucre. Les ajudes arriben fins als 300.000 euros.

Tant als premis en la convocatòria de CaixaImpulse Validate com en el Consolidate, la Fundació "la Caixa" els ofereix un programa d'acompanyament personalitzat. L'objectiu és que els projectes adquireixin valor suficient per atreure la inversió privada que permeti fer el salt al mercat.

D'aquesta manera, el Programa CaixaImpulse transforma el coneixement científic que neix al laboratori en productes capaços de generar valor per a la societat. Això s'aconsegueix a través de la creació de noves empreses o mitjançant acords de transferència tecnològica, com les llicències.

El Programa CaixaImpulse té el suport de Caixa Capital Risc i de l'Institut Europeu de Tecnologia (EIT Health). —

El programa ha llançat enguany la nova convocatòria d'ajudes CaixaImpulse Consolidate

CaixaImpulse també ofereix formació específica als investigadors.

En primera persona

RECUPERAR LA VISIÓ DE PROP CaixaImpulse Validate 2019

Revolucionar el tractament de la presbícia i les cataractes restablint la capacitat d'acomodació de l'ull. **Susana Marcos**, Institut d'Òptica. Consell Superior de Recerques Científiques (IO-CSIC). Madrid, Espanya.

TRASPASSAR LES BARRERES DEL CERVELL CaixaImpulse Validate 2019

Millorar l'arribada dels fàrmacs al cervell. **Meritxell Teixidó**, Institut de Recerca Biomèdica (IRB Barcelona). Barcelona, Espanya

MÉS PROTEÏNES RECOMBINANTS CaixaImpulse Validate 2019

Com podem usar noves eines moleculars que beneficiïn la indústria biotecnològica. **Alexandra Moreira**, Institut de Biologia Molecular e Cel·lular (IBMC). Porto, Portugal.

La capacitat necessària per transferir un actiu al mercat

Una molècula pot convertir-se en un medicament, un nou prototip transformar-se en un aparell mèdic, una solució de programari aplicar-se en la medicina de precisió... Però com? A més de finançament, CaixaImpulse brinda formació específica als investigadors perquè siguin capaços de transferir el seu actiu del laboratori al mercat. Així mateix, posa a la disposició dels participants una sèrie de mentors en empenedoria que els guien en el procés amb l'objectiu de garantir millores qualitatives en els projectes. Els participants també tenen accés a una xarxa d'experts en diferents àrees d'innovació que els assessoren sobre les oportunitats de negoci.

➔ CAIXAIMPULSE (2019)

PRESSUPOST
2,8 M€
EN AJUDES
CONCEDIDES

137
PROJECTES
PRESENTATS

24
PROJECTES

BEQUES I AJUDES A LA INVESTIGACIÓ

BEQUES DE POSTDOCTORAT

- 1** Com podem generar en el laboratori ulls funcionals a partir de cèl·lules mare?
María Almuedo Castillo. Centro Andaluz de Biología del Desarrollo (CABD). Sevilla, Espanya.
- 2** Què es pot aprendre sobre els ARN no codificants d'una planta?
Nicolas Bologna. Centre d'Investigació Agrigenòmica (CRAG). Cerdanyola del Vallès, Espanya.
- 3** Com podem anar més enllà de les aproximacions en física?
Riccardo Borsato. Instituto Galego de Física de Altas Enerxías (IGFAE). Santiago de Compostela, Espanya.
- 4** Com pot el coneixement tradicional ajudar a protegir l'aigua?
Elodie Brisset. Institut Català de Paleoeologia Humana i Evolució Social (IPHES). Tarragona, Espanya.
- 5** Podem garantir condicions de seguretat per a exams de robots aeris?
Leonardo Colombo. Instituto de Ciencias Matemáticas (ICMAT). Madrid, Espanya.
- 6** Quin és l'origen de la vida?
Ignacio Colomer Utrera. Fundación Instituto Madrileño de Estudios Avanzados en Nanociencia (IMDEA Nanociencia). Madrid, Espanya.
- 7** Com poden els materials híbrids revolucionar la tecnologia actual?
Rosa Córdoba Castillo. Instituto de Ciencia Molecular (ICMol). Universitat de València (UV). València, Espanya.
- 8** Podem desenvolupar una nova tecnologia per descontaminar els ecosistemes aquàtics?
Jesús Ferrando Soria. Instituto de Ciencia Molecular (ICMol). Universitat de València (UV). València, Espanya.
- 9** Com veiem l'univers?
Pierre Fleury. Instituto de Física Teórica (IFT). Universidad Autónoma de Madrid (UAM). Madrid, Espanya.
- 10** Quin tipus d'ordinador quàntic serà el primer a sobrepassar els ordinadors clàssics?
Pol Forn Díaz. Institut de Física d'Altes Energies (IFAE). Cerdanyola del Vallès, Espanya.
- 11** Es poden preparar fàrmacs d'una forma neta i eficient?
Francisco García Cirujano. Instituto de Ciencia Molecular (ICMol). Universitat de València (UV). València, Espanya.
- 12** Podem reduir l'impacte mediambiental amb materials intel·ligents?
Mónica Giménez Marqués. Instituto de Ciencia Molecular (ICMol). Universitat de València (UV). València, Espanya.
- 13** Generaran noves tecnologies els materials nous?
Marco Gobbi. Asociación Centro de Investigación Cooperativa en Nanociencias (CIC nanoGUNE). Sant Sebastià, Espanya.
- 14** Es pot millorar la massa òssia després d'un càncer?
Luis Gracia Marco. Universidad de Granada (UGR). Granada, Espanya.
- 15** Quins canvis provocarà la física quàntica en la tecnologia de la informació?
Tobias Grass. Institut de Ciències Fotòniques (ICFO). Castelldefels, Espanya.
- 16** És l'ADN brossa abundant per al desenvolupament del càncer de sang?
Biola María Javierre Martínez. Institut de Recerca Germans Trias i Pujol (IGTP). Badalona, Espanya.
- 17** Quines són les conseqüències de la barreja entre espècies?
Martin Kuhlwilm. Institut de Biologia Evolutiva (IBE). Universitat Pompeu Fabra (UPF). Barcelona, Espanya.

CONVOCATÒRIA D'INVESTIGACIÓ EN SALUT

- 34** Com es comuniquen les cèl·lules tumorals entre si?
María Abad. Fundació Hospital Universitari Vall d'Hebron – Institut de Recerca (VHIO). Barcelona, Espanya.
- 35** Ciència ciutadana i dades massives, la nova vacuna contra el dengue?
Fredric Bartumeus. Centre d'Estudis Avançats de Blanes. Consell Superior d'Investigacions Científiques (CEAB-CSIC). Blanes, Espanya.
- 36** Podem frenar la metastasi interferint amb l'entorn tumoral?
Eduard Batlle. Institut de Recerca Biomèdica (IRB Barcelona). Barcelona, Espanya.
- 37** És possible revertir la immortalitat de les cèl·lules canceroses?
María A. Blasco. Centro Nacional de Investigaciones Oncológicas (CNIO). Madrid, Espanya.
- 38** Per què em costa llegir?
Manuel Carreiras. Centro Vasco de Cognición, Cerebro y Lengua (BCBL). Sant Sebastià, Espanya.
- 39** El cervell modula el metabolisme a través dels bacteris intestinals?
Marc Claret. Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer (IDIBAPS). Barcelona, Espanya.
- 40** Com s'inicia la transmissió de la malària?
Alfred Cortés Closas. Institut de Salut Global Barcelona. (ISGlobal). Barcelona, Espanya.
- 41** Poden les sèries de TV ajudar a recuperar la parla després de patir un ictus?
Blanca Fuentes Gimeno. Hospital Universitario la Paz. Madrid, Espanya.
- 42** Podem restaurar la visió amb nanotecnologia?
José A. Garrido. Institut Català de Nanociència i Nanotecnologia (ICN2). Cerdanyola del Vallès, Espanya.
- 43** Podem parar l'Ebola?
Carmen Gil. Centro de Investigaciones Biológicas. Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC). Madrid, Espanya.
- 44** Podem recuperar la vista amb fàrmacs sensibles a la llum?
Pau Gorostiza. Institut de Bioenginyeria de Catalunya (IBEC). Barcelona, Espanya.
- 45** Quines teràpies personalitzades curaran les malformacions vasculares?
Mariona Graupera. Institut de Recerca Biomèdica de Bellvitge (IDIBELL). Barcelona, Espanya.
- 46** El sistema elèctric del cor és la clau per prevenir la mort sobtada d'origen cardíac?
José Jalife. Centro Nacional de Investigaciones Cardiovasculares (CNIC). Madrid, Espanya.

CAIXAIMPULSE

- 59** Podem predir la qualitat de vida després d'una hemorràgia?
Marcin Wojciech Balcerzyk. Universidad de Sevilla (US). Sevilla, Espanya.
- 60** Es pot diagnosticar la demència amb una simple anàlisi de sang?
Katrin Beyer. Institut de Recerca Germans Trias i Pujol (IGTP). Badalona, Espanya.
- 61** Es pot monitorar la fibrosi renal de forma no invasiva?
Francesc E. Borràs. Institut de Recerca Germans Trias i Pujol (IGTP). Badalona, Espanya.
- 62** Com podem millorar el diagnòstic de la malaltia d'Alzheimer?
Juan Domingo Gispert. BarcelonaBeta Brain Research Center (BBRC). Barcelona, Espanya.
- 63** Com pot un robot social millorar les teràpies de rehabilitació?
Fernando Fernández Rebollo. Universidad Carlos III de Madrid (UC3M). Madrid, Espanya.
- 64** El càncer podria ser una malaltia crònica?
Angélica Figueroa Conde-Valvis. Fundación Profesor Nóvoa Santos. La Coruña, Espanya.
- 65** Com es pot millorar el tractament de l'artritis reumatoide?
Josep M. Grinyó. Fundació Bosch i Gimpera. Barcelona, Espanya.
- 66** Podem actuar sobre el metabolisme humà amb un bacteri?
Isabel Huber Ruano. Institut d'Investigació Sanitària Pere Virgili (IISPV). Reus, Espanya.
- 67** Com podem detenir la resistència de les cèl·lules tumorals als tractaments?
Gabriela Jiménez Valerio. Institut de Recerca Biomèdica de Bellvitge (IDIBELL). Barcelona, Espanya.
- 68** Les persones grans poden recuperar la visió de prop?
Susana Marcos. Instituto de Óptica. Consejo Superior de Investigaciones Científicas (IO-CSIC). Madrid, Espanya.
- 69** Qui pot respondre satisfactòriament al tractament endovascular de l'ictus?
Alicia Martínez Piñeiro. Institut de Recerca Germans Trias i Pujol (IGTP). Badalona, Espanya.

79 projectes de recerca d'Espanya i Portugal han rebut finançament de la Fundació "la Caixa", per un valor total de 29 M€, per a desenvolupar les seves propostes científiques en els pròxims anys.

- 18 Podem detectar i tractar la malaltia de Parkinson a través de l'intestí?**
Ariadna Laguna Tuset. Fundació Hospital Universitari Vall d'Hebron - Institut de Recerca (VHIR). Barcelona, Espanya.
- 19 Com es pot revolucionar la biologia amb les pròtesis de disseny?**
Enrique Marcos Benteo. Institut de Recerca Biomèdica (IRB Barcelona). Barcelona, Espanya.
- 20 Li devem al neutrí l'existència de la matèria?**
Justo Martín-Albo Simón. Instituto de Física Corpuscular (IFIC). Universitat de València (UV). València, Espanya.
- 21 Pot la teoria general de la relativitat d'Einstein explicar l'evolució observada de l'univers?**
Matteo Martinelli. Instituto de Física Teórica (IFT). Universidad Autónoma de Madrid (UAM). Madrid, Espanya.
- 22 Es pot detenir l'esclerosi múltiple?**
Ana Luísa Mendanha Falcao. Life and Health Sciences Research Institute (ICVS). Universidade do Minho. Braga, Portugal.
- 23 Podem curar les neurones malaltes abans que morin?**
Miguel Ángel Mompeán García. Instituto de Química Física Rocasolano (IQFR). Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC). Madrid, Espanya.
- 24 Per què estem fets de matèria i no d'antimatèria?**
Maria Moreno Llácer. Instituto de Física Corpuscular (IFIC). Universitat de València (UV). València, Espanya.
- 25 Seran els microxips autònoms la medicina del futur?**
Gonzalo Murillo Rodríguez. Institut de Microelectrònica de Barcelona - Centre Nacional de Microelectrònica (IMB-CNM-CSIC). Cerdanyola del Vallès, Espanya.
- 26 Quin va ser l'impacte demogràfic de les migracions bàrbares?**
Iñigo Olalde Marquínez. Departament de Ciències Experimentals i de la Salut, Universitat Pompeu Fabra (DCEXS - UPF). Barcelona, Espanya.
- 27 Com es poden millorar els cultius per fer front al canvi climàtic?**
Julia Qüesta. Centre de Recerca Agrigenòmica (CRAG). Cerdanyola del Vallès, Espanya.
- 28 Quins són els microorganismes clau en els oceans?**
Daniel Richter. Departament de Ciències Experimentals i de la Salut, Universitat Pompeu Fabra (DCEXS - UPF).
- 29 Per què els tumors benignes no es converteixen en malignes?**
Bárbara Rivera Polo. Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge (IDIBELL). Barcelona, Espanya.
- 30 Quines mutacions genètiques són responsables de les especialitzacions del cervell humà?**
Gabriel Santpere Baró. Institut Hospital del Mar d'Investigacions Mèdiques (IMIM). Barcelona, Espanya.
- 31 Es poden utilitzar cèl·lules mare per rejuvenir òrgans envellits?**
Pedro Sousa-Victor. Instituto de Medicina Molecular (IMM) João Lobo Antunes. Universidade de Lisboa. Lisboa, Portugal.
- 32 Per què migren els insectes?**
Gerard Talavera Mor. Institut de Biologia Evolutiva (IBE). Universitat Pompeu Fabra (UPF). Barcelona, Espanya.
- 33 Com es poden dissenyar els catalitzadors químics del futur?**
Michael Tayler. Institut de Ciències Fotòniques (ICFO). Castelldefels, Espanya.
- 47 Es pot curar l'obesitat des del cervell?**
Miguel López. Centro de Investigación en Medicina Molecular y Enfermedades Crónicas (CIMUS). Santiago de Compostela, Espanya.
- 48 Podem prevenir el càncer hepàtic regulant la inflamació del fetge?**
Raúl Méndez. Institut de Recerca Biomèdica (IRB Barcelona). Barcelona, Espanya.
- 49 És possible aconseguir el repte de curar la dissecció d'aorta?**
Juan Miguel Redondo. Centro Nacional de Investigaciones Cardiovasculares (CNIC). Madrid, Espanya.
- 50 Podrem guanyar la guerra contra les tauopaties com l'alzheimer?**
José Antonio del Río Fernández. Institut de Bioenginyeria de Catalunya (IBEC). Barcelona, Espanya.
- 51 Podem usar els bacteris del pulmó per curar les malalties pulmonars?**
Luis Serrano Pubul. Fundació Centre de Regulació Genòmica (CRG). Barcelona, Espanya.
- 52 Podem generar una immunoteràpia universal per combatre el càncer?**
Bruno Silva-Santos. Instituto de Medicina Molecular (IMM). Lisboa, Portugal.
- 53 Com podem reforçar el nostre sistema immunitari?**
Marc Veldhoen. Instituto de Medicina Molecular (IMM). Lisboa, Portugal.
- 54 Podem curar el càncer de pàncrees i prevenir-ne la reaparició?**
Maria J. Vicent. Centro de Investigación Príncipe Felipe (CIPF). València, Espanya.
- 55 Com s'adapta el cervell de la dona per ser mare?**
Oscar Vilarroya. Universitat Autònoma de Barcelona.
- 56 Amaga el metabolisme la solució per tractar l'ELA?**
Carmen María Fernández-Martos. Fundación Hospital Nacional de Paraplèjicos. Toledo, Espanya.
- 57 Es pot curar la sèpsia incidint en les respostes metabòliques?**
Miguel Che Parreira Soares. Fundação Calouste Gulbenkian-Instituto Gulbenkian de Ciência. Lisboa, Portugal.
- 58 Es pot regenerar una lesió de medul·la espinal?**
Leonor Saúde. Instituto de Medicina Molecular (IMM). Lisboa, Portugal.
- 70 Es poden predir infeccions i evitar l'ús innecessari d'antibiòtics?**
Jimmy Martins. Universidade de Coimbra. Coimbra, Portugal.
- 71 Com poden ajudar els microscopis a desenvolupar millors medicaments?**
Mario Montes Usategui. Fundació Bosch i Gimpera. Barcelona, Espanya.
- 72 Com es poden utilitzar noves eines moleculars que beneficiïn la indústria biotecnològica?**
Alexandra Moreira. Instituto de Biologia Molecular e Celular (IBMC). Porto, Portugal.
- 73 La modulació de TDP-43 pot ser clau per curar l'ELA?**
Valle Palomo. Centro de Investigaciones Biológicas. Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC). Madrid, Espanya.
- 74 És possible tractar pacients agitats mitjançant un procediment fiable?**
Xavier Pérez Acebo. Institut d'Investigació i Innovació Parc Taulí (I3PT). Sabadell, Espanya.
- 75 Podem tractar la malaltia mitocondrial?**
Albert Quintana. Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Cerdanyola del Vallès, Espanya.
- 76 Com podem acostar-nos a la cura definitiva de la diabetis tipus 1?**
Maria Salazar-Roa. Centro Nacional de Investigaciones Oncológicas (CNIO). Madrid, Espanya.
- 77 Com podem millorar la qualitat de vida dels pacients amb càncer de bufeta?**
Samuel Sánchez Ordóñez. Institut de Bioenginyeria de Catalunya (IBEC). Barcelona, Espanya.
- 78 Com podem millorar l'arribada dels fàrmacs al cervell?**
Meritxell Teixidó. Institut de Recerca Biomèdica (IRB Barcelona). Barcelona, Espanya.
- 79 Podem usar implants neuroelectrònics innovadors per tractar malalties cerebrals?**
Damià Viana. Institut Català de Nanociència i Nanotecnologia (ICN2). Cerdanyola del Vallès, Espanya.

OBSERVATORI SOCIAL DE "LA CAIXA"

Un referent en l'aportació de diagnòstics sobre la realitat social

L'accés a l'habitatge dels col·lectius més vulnerables centra el nou dossier de l'Observatori Social de "la Caixa".

L'Observatori Social de "la Caixa" ha publicat aquest 2019 el dossier *Habitatge: dret o mercat?* Així mateix, ha completat la col·lecció d'informes de Necessitats Socials d'Espanya i ha publicat un informe sobre renda bàsica.

El dossier dedicat a l'habitatge se centra en la inseguretat residencial dels col·lectius més vulnerables i l'accés dels joves a una llar pròpia. El monogràfic presenta dos articles. En el primer, Juan Antonio Módenes aborda la inseguretat residencial, que emergeix com una preocupació de primer ordre. A continuació, Aitana Alguacil analitza els problemes als quals s'enfronta la població jove a l'hora d'accedir a un habitatge i com poden repercutir-hi qüestions com la formació de llars i la fertilitat de la població. L'entrevista està dedicada a Sorcha Edwards, secretària general de Hou-

sing Europe, i permet entendre com encaixa la situació d'Espanya en el marc europeu.

De manera paral·lela, l'Observatori Social de "la Caixa" ha completat la col·lecció d'informes de Necessitats Socials a Espanya. L'objectiu d'aquest projecte de recerca ha estat identificar quines necessitats socials de la població espanyola són les que més condicionen el benestar individual.

Finalment, l'informe *Reforçar el benestar social: de l'ingrés mínim a la renda bàsica*, publicat per l'Observatori Social de "la Caixa", recull l'anàlisi d'una desena d'experts sobre la situació social a Espanya i sobre la capacitat de les ajudes i subsidis existents per garantir uns ingressos mínims a tots els ciutadans, amb l'objectiu de reduir la pobresa i la desigualtat. —

Portades d'un dossier i dos informes publicats per l'Observatori Social de "la Caixa".

L'Observatori Social de "la Caixa" completa la col·lecció d'informes de Necessitats Socials a Espanya

Impulsem la investigació en ciències socials

El 2019, s'ha llançat una nova convocatòria competitiva per finançar projectes de recerca que destaquin per la seva excel·lència, caràcter innovador i orientació social. Les propostes es basen en metodologies quantitatives i el seu objectiu és generar nou coneixement que ajudi a comprendre els reptes socials més rellevants de l'actualitat.

Així mateix, s'ha llançat una nova línia d'instruments de finançament per a propostes de recerca que es caracteritzen per ser àgils i flexibles.

Isidre Fainé, president de la Fundació Bancària "la Caixa", i Daniel Traça, director de la Nova School of Business & Economics (SBE), durant la signatura de l'acord de col·laboració.

Iniciativa per a l'Equitat Social

La Fundació "la Caixa", el BPI i la Nova School of Business & Economics de la Universitat NOVA de Lisboa han llançat aquest 2019 la Iniciativa per a l'Equitat Social. L'objectiu és impulsar el sector social a Portugal. La col·laboració ascendeix a 2,2 M€ en 3 anys. Entre els projectes a desenvolupar destaquen:

- 1. Llançament de l'informe anual Estat Social del País.** Retrat socioeconòmic de les famílies portugueses, amb especial atenció a situacions d'exclusió i d'accés a les ajudes i recursos socials que existeixen al país.
- 2. Creació d'una base de dades pública del sector social a Portugal.** La unificació de la informació, actualment dispersa, sobre les organitzacions del sector social al país.
- 3. Dos programes nous de capacitat.** El primer està dirigit a directius d'entitats socials. El segon consisteix en una iniciativa pionera per realitzar el diagnòstic i l'acompanyament d'entitats del sector social en diferents àrees, involucrant la comunitat de Nova SBE (alumnes, *alumni*, professors i *partners*).
- 4. Data Science for Social Good.** Aplicació a Portugal d'aquest programa creat a la Universitat de Chicago el 2013. L'objectiu és l'anàlisi de problemes socials a través de la Ciència de Dades (Data Science). La Nova SBE, en col·laboració amb la Fundació "la Caixa", seleccionarà cada any la problemàtica social objecte d'estudi. El 2019, mitjançant un concurs dirigit a entitats socials, s'ha decidit analitzar la *Caracterització de la població diabètica amb el risc de nefropatia*, a proposta de l'Associació Protectora dels Diabètics de Portugal.

En primera persona

Miranda Jessica Lubbers

Investiga quins mecanismes hi ha darrere de la cohesió social i la forma en la qual impacta en les preferències polítiques i la qualitat democràtica de la societat.

Universitat Autònoma de Barcelona. Barcelona, Espanya.

Joan Josep Vallbé

Per què en alguns jutjats s'emeten més ordres d'allunyament que en d'altres? Comprendre les claus d'aquesta desigualtat judicial i la seva tendència.

Universitat de Barcelona. Barcelona, Espanya

Alberto Ardèvol

Investiga per què es difonen notícies falses (*fake news*) i el comportament i motivacions dels seus difusors.

Universidad de La Laguna. Santa Cruz de Tenerife, Espanya.

➔ OBSERVATORI SOCIAL DE "LA CAIXA"

36
CONTINGUTS
GENERATS

10.529
SUBSCRIPTORES
NEWSLETTER

PALAU MACAYA

Els reptes de la societat, a diàleg i reflexió

El Palau Macaya de Barcelona és l'espai creat per la Fundació "la Caixa" per impulsar el coneixement i la transformació social.

l'espai modernista singular, el Palau Macaya té com a objectiu analitzar i comprendre quins són els reptes actuals de la nostra societat. Per a això, identifica les noves tendències i presenta propostes concretes que generin un impacte real i una millora visible per a les persones i el seu entorn.

El Palau Macaya actua a manera de *knowledge brokering*, és a dir, un intermediador (i propiciador) de coneixement entre els diferents agents i experts socials. La seva funció és fomentar el diàleg, la reflexió i l'intercanvi d'idees a través d'activitats articulades en dos grans blocs: innovació i divulgació social.

INNOVACIÓ SOCIAL. Aquest eix el conformen els cicles de conferències i seminaris dels programes

Assistents a una de les conferències organitzades al Palau Macaya.

➔ PALAU MACAYA (2019)

850
ACTIVITATS ANUALS

+ 67.200
PARTICIPANTS ANUALS

(2012-2019)

8 anys

d'experiència com a centre líder en la generació de coneixement i progrés social.

Reflexions i Convocatòries. La seva metodologia està basada en l'enfocament prospectiu, tenen una perspectiva global i reuneixen actors de diferents àmbits professionals i de coneixement. Són formats participatius en defensa dels valors humanistes i democràtics. Es tracta de projectes orientats a resultats, com els reptes entorn de la dona i la tecnologia, el valor de les humanitats en el segle XXI o el fet que una societat més diversa sigui (o no) menys solidària. A més, s'ha llançat la cinquena convocatòria de projectes de reflexió, i la segona a la Comunitat de Madrid.

DIVULGACIÓ SOCIAL. Aquest bloc presenta espais per al debat en l'àmbit del pensament i de les humanitats en format de conferències, projeccions, debats, cursos i trobades. Reuneix activitats dels programes *Cineforum*, *Diàlegs* i *Club de Roma*, orientades al tractament de reptes econòmics, ambientals i socials del nostre món. També de

És seu de l'Observatori dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, l'Escola Europea d'Humanitats i el Club de Roma

l'Escola Europea d'Humanitats amb cicles com Després del mur: un món de canvi i Lliçons d'història contemporània.

Alguns dels experts que han passat aquest 2019 pel centre són: Esther Barbé, Danilo Martuccelli, Victòria Camps, Pedro Olalla, Mária Martínez Bascañán, Víctor Sampedro, Adrian Parr, Eva Fabry, Rafael Argullol, Rebecca Richmonds, Branko Milanovic, Susanna Heim i Robert Fishman, entre d'altres. —

En primera persona

Christopher Clark

Catedràtic d'Història a la Universitat de Cambridge.

«Els escenaris de la fi dels temps estan de moda. Des de la fi de l'esquerra al de la dreta, la fi de la política, de la democràcia liberal o del liberalisme mateix».

Eva Fabry

Directora de l'European Centre for Women and Technology (ECWT).

«Encara que pensem que es tracta d'un món hermètic, la tecnologia es basa en la humanitat».

Enzo Traverso

Catedràtic de la Universitat de Cornell.

«Torna, Europa, als anys d'entreguerres? Torna, Europa, al feixisme? Són preguntes pertinents».

Els jardins de Cap Roig

Primer del món a obtenir el segell Biosphere, el Festival de Cap Roig ha compensat, per segon any consecutiu, les seves emissions de gasos d'efecte d'hivernacle. Figures de la talla de Maluma, Sting i Liam Gallagher han passat aquesta edició pel seu escenari. Ainhoa Arteta ha estat l'encarregada de clausurar-lo, amb un recital solidari en benefici de l'associació AcompanyArt, i sota la batuta d'Andrés Salado.

Aquest 2019 s'ha aprovat el Pla especial urbanístic dels jardins de Cap Roig. D'aquesta manera, s'han iniciat les obres per construir un auditori subterrani respectuós amb el medi ambient. El nou espai estarà dedicat a la reflexió i el diàleg dels reptes de la societat.

El 2019, s'ha celebrat la 19a. edició del Festival de Cap Roig.